

สัตว์ป่าสามัคคี

และเรื่องเล่าอื่นๆ

เด็กๆ ปกาเกอญอ

โครงการสิทธิเด็ก มูลนิธิเพื่อนไร้พรมแดน

ဆည်ဖိကိတ်ဖိတ်သးယူ ဒီးတၢ်တဲအဂုၤအဂၤ

ကညီဖိသၢ်လၢဖိသၢ်အခွဲးအယၢ်အတၢ်တိၢ်ကျဲၤ
တၢ်ကရၢကရိတံၤသကိးအန့ၢ်အဆၢတအိၣ်

สัตว์ป่าสามัคคี และเรื่องเล่าอื่นๆ

เด็กๆ ปกาเกอญอ
โครงการสิทธิเด็ก มูลนิธิเพื่อนไร้พรมแดน

สัตว์ป่าสามัคคีและเรื่องเล่าอื่น ๆ

โดย เด็ก ๆ ปกาเกอญอ โครงการสิทธิเด็ก มูลนิธิเพื่อนไร้พรมแดน

เรื่อง นอ เก้วา, นอ บว่าเซพอ, นอ ตอนอพอ, ซอ เล่อเปื่อยทุ, ซ่าบือ, โหยโพ,
พิชย วิเชียรฉายศิริงาม, นาริรัตน์ สิงห์สิทธิ์ และจุฬาลักษณ์ เวียงป่าสัก

ภาพ ซอ ดิลาแฮ, นอ เซอบลิวา, นอ พออแอก่, ซอ วาเล่อมู, นอ เซอแอกพอ, ซอ หยั่วกัว, โหยโพ,
ซอ วาเล่อมู, ซอ จู้เล, ซอ ปริอาก่าหล่า, สุริกา ไพรฟ้าพนาชล, ซ่าบือ, แปะโพ
ภาพปก ซอ ดิลาแฮ

เรียบเรียงภาษาไทย นอ ะบเล พอ และนั่น ภูโพธิ์เกตุ

แปลภาษา อรทัย คงสำเร็จผล

ศิลปกรรม หมายิ้มสตูดิโอ mayimstudio@gmail.com

พิมพ์ที่ โรงพิมพ์ภาพพิมพ์

มีนาคม 2554

จำนวน 1000 เล่ม

จัดพิมพ์โดย

มูลนิธิเพื่อนไร้พรมแดน

ตึกปณ.180 มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ อ.เมือง จ.เชียงใหม่ 50202

โทรศัพท์ 053-805-298 โทรสาร 053-805-298

อีเมลล์ borders@chmai2.loxinfo.co.th

เว็บไซต์ www.friends-without-borders.org

สัตว์ป่าสามัคคี

และเรื่องเล่าอื่นๆ

คำนำ

นับแต่ปีพ.ศ. ๒๕๔๘ มูลนิธิเพื่อนไร้พรมแดนได้ร่วมกับอาสาสมัครเยาวชนชาวปกากะญอ (กะเหรี่ยง) ในชุมชนชายแดน ดำเนินกิจกรรมการศึกษาสิทธิเด็กในชุมชน โดยในแต่ละปี เด็ก ๆ ได้ทดลองทำแบบฝึกหัด การมีส่วนร่วมในกิจการชุมชน โดยใช้เสรีภาพในการรวมกลุ่มและการแสดงออกความคิดเห็นของตน

ในปีพ.ศ. ๒๕๕๓ อาสาสมัครและเด็ก ๆ ในโครงการ ได้เรียนรู้และทำกิจกรรมรณรงค์ลดภาวะโลกร้อน ซึ่งเป็นต้นเหตุหนึ่งในการเกิดภัยพิบัติในโลกมนุษย์ เด็ก ๆ ได้เรียนรู้ทั้งในภาคทฤษฎีสมัยใหม่ และจากภูมิปัญญาของคนเฒ่าคนแก่ในชุมชน อีกทั้งยังได้ฝึกฝนทำกิจกรรมรณรงค์ให้ความรู้ต่อชุมชน และเพื่อนเด็ก ๆ ในสังคมเมือง

หนังสือเล่มนี้ คือผลงานคัดสรรของเด็ก ๆ ชาวปกากะญอในชุมชนชายแดน ซึ่งส่งเสียงแห่งจินตนาการ ความคิดเห็น ความสร้างสรรค์ และความใฝ่ฝันอันบริสุทธิ์ต่อสิทธิเด็ก และบทบาทของเด็ก ๆ ต่อชุมชนที่ตนอยู่ และต่อโลกมนุษย์ทั้งใบ ที่มีผู้คนหลากหลายเชื้อชาติศาสนาอาศัยร่วมกัน

เพื่อนไร้พรมแดนขอขอบคุณองค์การช่วยเหลือเด็กสวีเดน อาสาสมัครและผู้นำชุมชน และเด็ก ๆ ทุกคนที่ได้ร่วมกันกระทำในสิ่งเล็ก ๆ ที่ยิ่งใหญ่

ด้วยความศรัทธาในศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์
มูลนิธิเพื่อนไร้พรมแดน

องค์การช่วยเหลือเด็ก สวีเดน ได้ให้การสนับสนุนโรงเรียนและชุมชนมากกว่า 90 แห่งในพื้นที่ประสบภัยสึนามิและพื้นที่เสี่ยงภัยอื่น ๆ ในประเทศไทย ด้วยการเป็นภาคีกับเด็ก ๆ ชุมชน รวมทั้งองค์กรทางสังคมในระดับท้องถิ่น ในการดำเนินกระบวนการเรียนรู้เรื่องการลดความเสี่ยงจากภัยพิบัติโดยการนำของเด็ก รวมถึงการถ่ายทอดองค์ความรู้เกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงของสภาพอากาศอันเกิดจากสภาวะโลกร้อน เพื่อให้เด็ก ๆ และชุมชนได้ก้าวทันสภาวะการณที่เปลี่ยนไปในโลกปัจจุบัน

นับตั้งแต่ปีพ.ศ. 2550 องค์การช่วยเหลือเด็ก สวีเดนได้ร่วมงานกับมูลนิธิเพื่อนไร้พรมแดน ในกิจกรรมส่งเสริมสิทธิเด็กในชุมชนชายแดนไทย-พม่า จังหวัดตากตลอดมา โดยในปี 2553 ได้ร่วมกันผลิตผลงานของเด็ก ๆ ในรูปแบบหนังสือนิทานภาพสองภาษา “หมีโหน่งหนึ่น้ำท่วม และ ช้างน้อยเป็นหวัด” ซึ่งได้รับความนิยมอย่างยิ่งในชุมชนชายแดน และในปีนี้ องค์การช่วยเหลือเด็ก สวีเดน หวังเป็นอย่างยิ่งว่าหนังสือรวบรวมผลงานของเด็ก ๆ ที่มีส่วนร่วมกับโครงการ นอกจากจะได้ให้ประโยชน์แก่ผู้อ่านเด็ก ๆ และผู้ใหญ่ ยังจะเป็นการแสดงให้เห็นถึงศักยภาพของเด็ก ๆ ที่จะเป็นผู้นำสังคมเราต่อไป

องค์การช่วยเหลือเด็ก สวีเดน

ภาพโดย นอ เชอบลีวา
ถ่ายผู้เลี้ยงแม่หละ

สารบัญ

จดหมายถึงเพื่อน ๘
หมู่บ้านทิ้งดงาม ๑๐
ธรรมชาติ ๑๒
นิทาน ความสุขของต้นไม้ใหญ่ ๑๔
นิทาน สัตว์ป่าสามัคคี ๑๘
เรื่องเล่าโครงการสิทธิเด็ก ๒๒

จดหมายถึงเพื่อน

ถึงเพื่อน ๆ ที่รัก

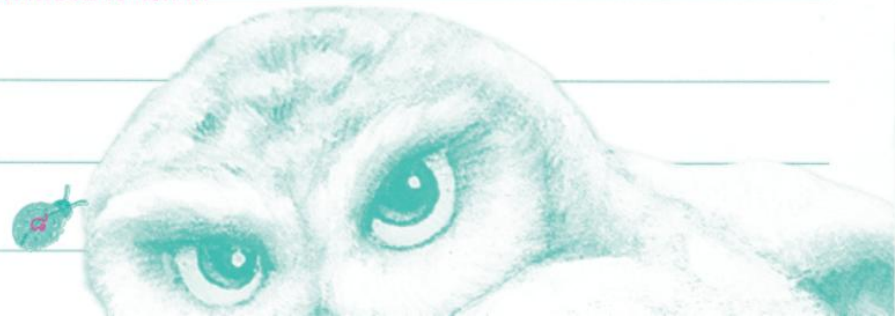
ก่อนอื่นฉันขอให้น้ำค้างแห่งความรักของพระผู้เป็นเจ้าจงอยู่กับทุกคนชั่ววันรันดร์กาล ด้วยเทอญ และฉันขอขอบคุณคุณครูโครงการสิทธิเด็กทุกคน ที่ได้ให้โอกาสฉันเขียนจดหมายถึงเพื่อน ๆ ด้วย

เพื่อน ๆ ที่รัก ระหว่างที่พวกเรากำลังเรียนหนังสืออยู่ที่นี่ ก็ขอให้เพื่อน ๆ ตั้งใจเรียนด้วยนะ บางครั้งเราอาจจะท้อใจ ไม่มีกำลังใจบ้าง แต่ก็ขอให้ตั้งใจต่อไป ฉันหวังว่าทุกคนจะมีโอกาสในชีวิตที่ดี ได้เรียนหนังสือเหมือนกับพวกเราผู้ลี้ภัยในค่ายแม่หละนะ ฉันยังหวังว่า สักวันหนึ่งเพื่อน ๆ จะได้มาเยี่ยมพวกเราบ้าง แต่ถึงจะไม่ได้มาเจอกัน เราก็กังเขียนจดหมายหากันได้ รู้ไหมว่าฉันและเพื่อน ๆ ที่นี้ดีใจแค่ไหนที่ได้เขียนจดหมายหาเพื่อนทุกคน และหวังว่าเพื่อนข้างนอกจะเขียนจดหมายถึงพวกเราบ้าง พวกเราอยากออกไปเที่ยวหาเพื่อน ๆ เหลือเกิน แต่ก็ไม่มีโอกาส บางทีจะขึ้นกับน้ำพระทัยของพระเจ้าได้ในวันหนึ่งนะ

ไม่ว่าเพื่อน ๆ จะอยู่ในเมืองหรือป่าเขา ก็ตั้งใจเรียนให้มาก ๆ และทำความฝันให้เป็นจริงจนได้ เราอาจจะได้เป็นผู้หลักผู้ใหญ่ในวันข้างหน้า นี่เป็นคำอวยพรของพวกเราในค่ายผู้ลี้ภัยแม่หละนะ

จากเพื่อนของเธอในค่ายผู้ลี้ภัยแม่หละ
อ.ท่าสองยาง จ.ตาก

เธออยากเขียนจดหมายตอบเพื่อน ๆ บ้างไหม
เขียนแล้วส่งมาได้ที่มูลนิธิเพื่อนไร้พรมแดนนะ

ภาพโดย นอ พอแอ้เก้
ถ่ายผู้ลี้ภัยแม่หละ

หมู่บ้านที่งดงาม

หมู่บ้านน้อยที่ฉันรัก
หมู่บ้านงดงามนัก
หมู่บ้านที่ฉันเกิดมา
หมู่บ้านที่สุขเหลือพรรณนา

ปู่ย่าตายายสร้างไว้
ให้เราอยู่อย่างสุขสบาย
ยามเรายังเยาว์วัย
ได้แต่เล่นชนเพลิดเพลิน

แต่แล้วกองทัพพม่า
มาทำลายความรื่นรมย์
เผาผลาญให้สิ้นชม
ทุกอย่างล้มพังทลาย

พวกเขาตัดต้นไม้
ทำลายบ้านและป่าเขา
ชาวบ้านต่างสลดเศร้า
บ้านเราแล้งกันดาร

หมู่บ้านแสนงดงาม
โมงยามความสุขก่อนเก่า
เมื่อเขารุกรานเรา
แสนเศร้าต้องหนีไกล

หวังอยากกลับไป สักครา
แต่ว่า คงไม่ง่ายดาย...

นอ เก๋า
ถ่ายผู้ลี้ภัยแม่หละ

ภาพโดย ซอ หยู่กว่า
ถ่ายผู้ลี้ภัยแม่หละ

ภาพโดย ไทโยโพ
บ้านที่หนึโคะ

ธรรมชาติ

ธรรมชาติดังงาม
จงอย่าคิดทำลาย
ไฟไม้เขียวขจี
ปู่ย่าตายายเรา
เมื่อมาถึงวันนี้
มีคนมาตัดไม้
พอบ่าแห่งแล้งไป
หากอยากคืนร่มเย็น
ถ้าเห็นคนตัดไม้
ถ้าให้ขาดร่มใบ
เพื่อจะลดโลกร้อน
ร่วมใจกันแข่งขัน

รักษาไว้สืบไป
ต้องตั้งใจให้จริง
รักษาไว้ที่ดี
ดูแลและปลูกไว้
น่าเป็นห่วงเหลือใจ
น้ำก็แล้งน้อยลง
เด็กร้องไห้ลำเค็ญ
ต้องช่วยกันให้ได้
ตัดไปก็ปลูกใหม่
โลกร้อนขึ้นทุกวัน
มาปลูกต้นไม้กัน
เพื่อธรรมชาติดังงาม

ขอ บว่าเซพอ
ค่ายผู้ลี้ภัยแม่หละ

ความสุขของต้นไม้ใหญ่

ภาพโดย ซอ วาเล่ยมู
ถ่ายผู้ลี้ภัยแม่หละ

กาลครั้งหนึ่งในป่าอันอุดมสมบูรณ์ มีต้นไม้ใหญ่ต้นหนึ่ง ลำต้นของมันสูงโปร่งสง่างามกว่าต้นอื่น ๆ ใบของมันเป็นพุ่มหนา ให้ร่มเงาไปทั่วบริเวณ แต่ต้นไม้ใหญ่ต้นนี้มีจิตใจคับแคบ มันจึงหุบกิ่งก้านใบของมันเสียหมด เพื่อให้สัตว์ใดมาใช้ประโยชน์จากร่มเงาของมันได้

ในคืนวันหนึ่ง ดอกลิลลี่ได้ต้นไม้ต้นนั้น ได้ร้องเพลงด้วยเสียงอันไพเราะขึ้นมาดังกังวานไปทั่ว เมื่อต้นไม้ใหญ่ ได้ยินก็หงุดหงิด และถามขึ้นมาว่า “ใครร้องเพลงนะ” ต้นไม้อื่น ๆ จึงตะโกนตอบว่า “ดอกลิลลี่เป็นผู้ร้องเพลง” ต้นไม้ใหญ่มองลงมา เห็นดอกลิลลี่กำลังร้องเพลงอย่างร่าเริง ก็ยังไม่พอใจ “เจ้าเป็นแค่ดอกไม้เล็ก ๆ มาอาศัยอยู่ ใต้ร่มเงาของเรา เจ้าจะร้องเพลงไปก็ไม่มีใครสนใจหรอก สัตว์ป่าทั้งหลายสนใจแต่ลำต้นอันสง่างามของเราเท่านั้น”

เช้าวันต่อมา อากาศหนาวเย็นมาก น้ำค้างหยดหนึ่ง หยดลงมาบนใบของต้นไม้ใหญ่ ต้นไม้ใหญ่ก็ไม่พอใจอีก จึงถามว่า “เอ๊ะ.. ใครมานั่งอยู่บนใบของเรานี่”

“ฉันเอง” น้ำค้างตอบ กลิ้งตัวของมันบนใบไม้อย่างร่าเริง

ต้นไม้ใหญ่นึกไม่ไหวในความสุขของน้ำค้าง จึงหวาดด้วยเสียงอันดัง “เจ้าน้ำค้างโง่ เจ้ารู้ไหมว่า เมื่อเจ้าหล่นจากท้องฟ้าลงมาตามต้นไม้ใหญ่ หยดน้ำของเจ้าจะค่อย ๆ เล็กลง แล้วพอหยดถึงพื้นดิน เจ้าก็จะหายไปแล้ว”

ต้นไม้ใหญ่ชี้ไม้โหรงস্যว่า สิ่งเล็ก ๆ เหล่านี้ช่างไม่สง่างามเหมือนมัน แต่ทำไมจึงมีความสุขนัก แต่ไม่โง่ไปก็ไม่ได้คำตอบ มันจึงก้มลงถามดอกลิลลี่ว่า “นี่แน่ะ ทำไมเจ้าถึงมีความสุขในการร้องเพลงนัก”

“ถึงฉันจะเป็นเพียงดอกไม้ดอกเล็ก ๆ แต่ถ้าเสียงเพลงของฉันทำให้สัตว์และต้นไม้ในป่านี้มีความสุข ฉันก็มีความสุข และจะร้องเพลงไปเรื่อย ๆ” ดอกลิลลี่ตอบ

ต้นไม้ใหญ่เงยหน้าขึ้นไปถามน้ำค้าง “ทำไมเจ้าถึงมีความสุขในการหล่นลงมาจากท้องฟ้า”

“ถึงฉันจะเป็นหยดน้ำหยดเล็ก ๆ แต่ฉันก็มีหน้าที่ทำให้ยอดไม้ใบหญ้าเขียวชุ่มชุ่มชื้น การทำอย่างนี้ทำให้ฉันมีความสุข แม้เมื่อหยดสู่พื้น แล้วฉันจะหายไป ฉันก็จะทำ” น้ำค้างตอบ

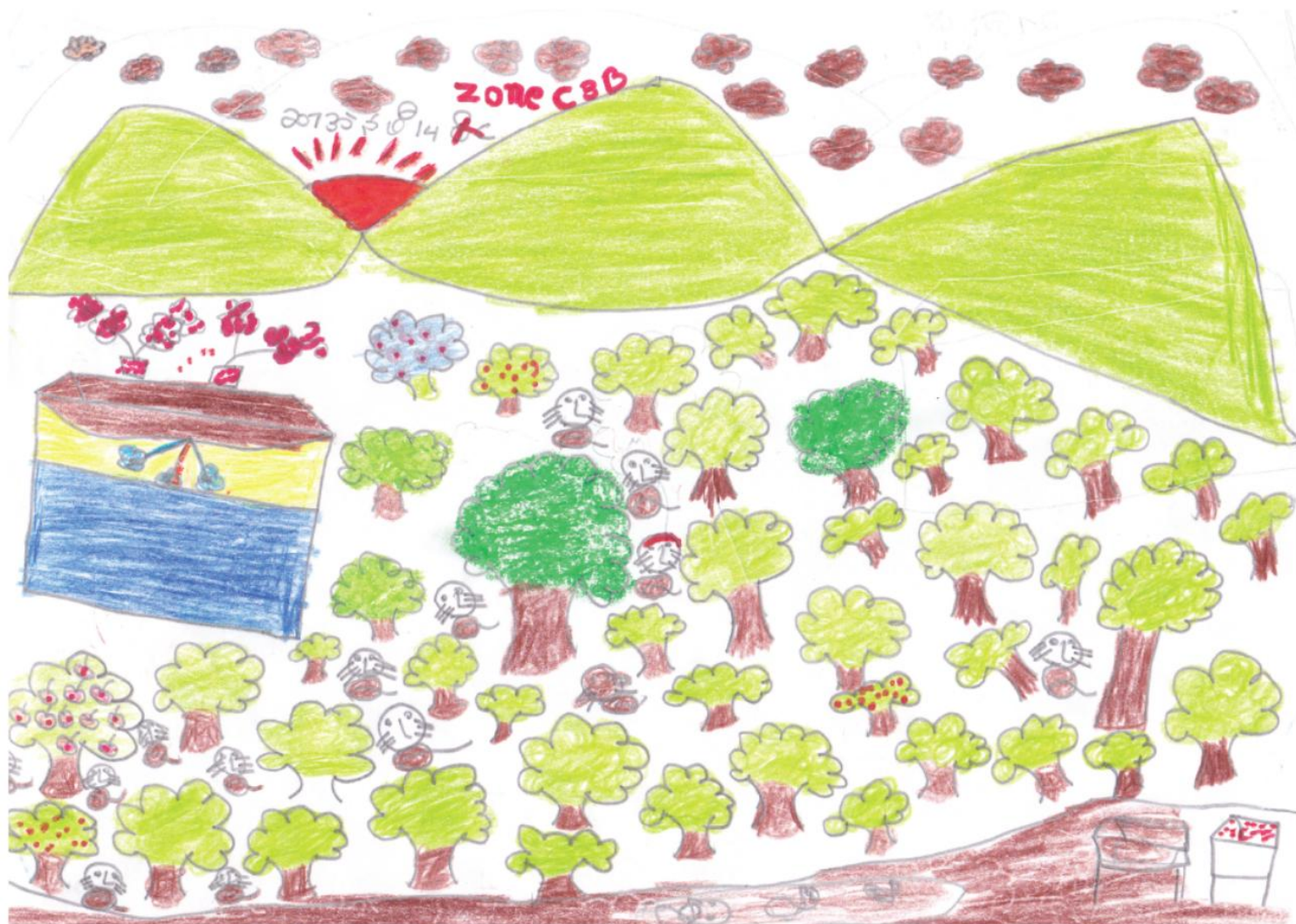
เมื่อฟังจบ ต้นไม้ใหญ่จึงสำนึกได้ว่า แมื่อดอกลิลลี่และน้ำค้างจะเป็นเพียงสิ่งเล็ก ๆ แต่พวกมันก็ทำหน้าที่ของตัวเองอย่างดีที่สุด ในขณะที่มันเป็นต้นไม้สูงใหญ่สง่างาม แต่กลับไม่เคยทำหน้าที่ของตนเองเลย คิดได้ดังนั้นแล้ว มันจึงเริ่มแผ่กิ่งก้านใบเพื่อให้ความร่มเย็นกับต้นหญ้าเล็ก ๆ และสัตว์ป่าทั้งหลาย

สัตว์ป่าเห็นดังนั้นก็ดีใจ ต่างเข้ามาอาศัยร่มเงาของต้นไม้ใหญ่แห่งนี้ ต้นหญ้าและพุ่มไม้เล็ก ๆ ต่างงอกงาม ใต้ร่มไม้ใหญ่ แม่ต้นไม้ใหญ่จะต้องทนให้กิ่งใบของมันร้อนแดด มันก็มีความสุขที่ได้ทำประโยชน์ให้กับผู้อื่น ดังเช่นที่ดอกลิลลี่และหยดน้ำค้างที่กลายเป็นเพื่อนรักของมันได้ทำ

เรื่องโดย ตอนน้อพอ

ค่ายผู้ลี้ภัยแม่หละ

ภาพโดย นอ เชอแอ์พอ
ถ่ายผู้ลี้ภัยแม่หละ

คำถาม

1. ดอกลิลลี่และน้ำค้างใช้สิทธิใดของตน
2. ดอกลิลลี่และน้ำค้างทำหน้าที่ใดของตน
3. ต้นไม้ใหญ่ทำหน้าที่ต่อสิทธิของสัตว์ป่าและต้นไม้เล็ก ๆ อย่างไร
4. เธอคิดว่าต้นไม้ใหญ่จะสามารถทำประโยชน์อะไรให้กับชุมชนได้อีก
5. เธอคิดว่าตัวเองสามารถทำอะไรที่เป็นประโยชน์แก่ชุมชนได้บ้าง

คำตอบ

1. ดอกลิลลี่และน้ำค้าง ใช้สิทธิที่จะเล่นสนุกและแสดงออกความคิดเห็นของตน
2. ดอกลิลลี่และน้ำค้าง ทำหน้าที่ส่งเสริมให้สัตว์ป่าและต้นไม้ต่าง ๆ ได้เข้าถึงสิทธิที่จะพักผ่อนหย่อนใจกับเสียงเพลง และสิทธิที่จะมีชีวิตด้วยความชุ่มชื้น
3. ตอนแรกต้นไม้ใหญ่ซึ่งมีกิ่งก้านใบเพียงพอจะให้ร่มเงาแก่สัตว์ป่าและต้นไม้เล็ก ๆ ไม่ได้ทำหน้าที่ของตน ต่อมาเมื่อได้คิด จึงได้ทำหน้าที่เพื่อส่งเสริมให้เพื่อน ๆ ร่วมชุมชนได้เข้าถึงสิทธิที่จะมีชีวิตและมีสุขภาพที่ดี

สองข้อสุดท้าย แล้วแต่ผู้ตอบจะคิดสร้างสรรค์

สัตว์ป่าสามัคคี

ภาพโดย ชอ จูเล

เรื่องโดย ชอ เล่อเปื่อยทุ
คำยผู้ลี้ภัยแม่หละ

ครั้งหนึ่งนานมาแล้ว มีครอบครัวเหยี่ยวทำรังอยู่บนต้นไม้ในป่าใหญ่ ครอบครัวนี้มีพ่อเหยี่ยว แม่เหยี่ยว และลูกเหยี่ยวที่น่ารักอีกสองตัว ด้วยความที่ทั้งพ่อและแม่เหยี่ยวเป็นสัตว์ที่ไม่เห็นแก่ตัว คอยช่วยเหลือเพื่อนร่วมป่าเสมอ พวกเขาจึงมีเพื่อนมากมาย โดยเฉพาะนกฮูก เต่า สิงโต และหนูซึ่งเป็นเพื่อนสนิทกันมานาน

อยู่มาวันหนึ่ง มีนายพรานสองคนเข้ามาล่าสัตว์ในป่า แต่ยังไม่สามารถจับสัตว์อะไรได้ แม้แต่กิ้งหอยปูปลาก็จับไม่ได้ นายพรานทั้งสองจึงล้มตัวลงนอนใต้ต้นไม้ด้วยความเหน็ดเหนื่อย ทันใดนั้น นายพรานคนหนึ่งก็เหลือบเห็นครอบครัวเหยี่ยวบนต้นไม้

“ดูสิ ข้างบนนั้นมีเหยี่ยวทำรังอยู่ด้วย วันนี้เรายังไม่ได้สัตว์อะไรเลย เราจะต้องจับเหยี่ยวมาให้ได้”

นายพรานสองคนคุยกัน

แม่เหยี่ยวได้ยินที่นายพรานพูด จึงรีบบอกให้พ่อเหยี่ยวไปขอความช่วยเหลือจากนกฮูก เมื่อนกฮูกบินมาถึง ก็เห็นนายพรานกำลังจุดไฟเผาต้นไม้ หวังจะให้แม่เหยี่ยวและลูก ๆ ตกลงมา มันจึงได้รับบินไปที่แม่น้ำ ลงไปแช่ปีก ในแม่น้ำจนชุ่ม แล้วบินกลับมากระพือปีกให้น้ำกระเซ็นลงดับไฟที่ต้นไม้ แต่ระหว่างนั้นมันไม่ทันระวังตัว นายพรานจึงใช้บ่วงจับนกฮูกไว้ได้

“ดีใจจัง วันนี้เราจะได้ทั้งนกฮูกทั้งเหยี่ยว” นายพรานร้องตะโกนด้วยความดีใจ ขณะนั่นเอง เต่าก็คลานตัวมเตี้ยม มาถึง มันคลุกโคลนมาจนเปียกและกลิ้งตัวเข้าไปในกองไฟเพื่อดับไฟ แต่นายพรานก็ใช้เชือกจับเต่าไว้ได้อีก

“ดีใจจัง วันนี้เราจะได้กินทั้งเต่า นกฮูก และเหยี่ยว” นายพรานร้องตะโกนด้วยความดีใจอีกครั้ง แต่สิงโตและหนูวิ่งมาถึงแล้ว บ้านของพวกมันอยู่ไกลมาก เมื่อมาถึง สิงโตก็คำรามด้วยเสียงอันดัง นายพรานทั้งสองตกใจวิ่งหนีไป คนละทิศคนละทาง หนูรีบแหะบ่วงที่คล้องนกฮูกและเชือกที่ผูกเต่าไว้ นกฮูกรีบบินไปเอาปีกจุ่มน้ำดับไฟด้วยกันกับ พ่อเหยี่ยวแม่เหยี่ยว เต่าคลุกโคลนเปียก ๆ และคลานเข้าไปกลิ้งตัวดับไฟ สิงโตเอาแผงคอจุ่มน้ำมาสะบัดช่วยดับไฟ ส่วนหนูรีบวิ่งไปเรียกสัตว์อื่น ๆ มาช่วยกัน

สัตว์ทั้งหลายมาช่วยกันมากมาย จนในที่สุดไฟก็ดับลง

“ขอบใจเพื่อน ๆ มากนะ” แม่เหยี่ยวและพ่อเหยี่ยวพูดอย่างเหน็ดเหนื่อย

“ไม่เป็นไรหรอก เราเป็นเพื่อนกัน” นกฮูก เต่า หนู และสิงโตพูดพร้อมกัน

สัตว์ทั้งหลายดีใจที่ได้ช่วยครอบครัวเหยี่ยว ตอนนี้ทุกตัวรู้แล้วว่า พวกมันแต่ละตัวมีความสามารถ

ถ้าร่วมมือกันแก้ปัญหา ก็จะไม่มีความทำอะไรพวกมันได้

ภาพโดย ชอ ปรีอาก่าหล่า
ค่ายผู้ลี้ภัยแม่หละ

คำถาม

1. นายพรานได้ละเมิดสิทธิของครอบครัวเหี่ยวและสัตว์ป่าอย่างไร
2. พ่อแม่เหี่ยวได้ทำหน้าที่ใดต่อสิทธิของลูกเหี่ยว
3. สัตว์ต่าง ๆ ในป่า ได้ทำหน้าที่ใดต่อสิทธิของครอบครัวเหี่ยวและสิทธิของตน
4. เมื่อสัตว์ต่าง ๆ ได้รู้ว่า นายพรานอาจก่อให้เกิดภัยพิบัติไฟไหม้ป่า พวกมันควรจะร่วมกันวางแผนลดความเสี่ยงต่อภัยพิบัติอย่างไร
5. ถ้าเธอเป็นสมาชิกของป่าแห่งนี้ เธอจะอย่างไรบ้าง

คำตอบ

1. นายพรานละเมิดสิทธิต่อการมีชีวิต และสิทธิต่อการมีบ้านที่อยู่อาศัยของครอบครัวเหี่ยวและสัตว์ป่า
2. พ่อแม่เหี่ยวได้เคารพสิทธิของลูกเหี่ยวซึ่งเป็นเด็ก ที่จะต้องได้รับการดูแลคุ้มครอง และคุ้มครองสิทธิต่อการมีชีวิตลูกเหี่ยวด้วยการทำทุกวิถีทางที่จะช่วยให้ลูกเหี่ยวได้อยู่รอด
3. สัตว์ต่าง ๆ ได้คุ้มครองสิทธิของครอบครัวเหี่ยวและตนเองที่จะมีชีวิตรอด และมีที่อยู่อาศัย ด้วยการพยายามช่วยเหลือให้ครอบครัวเหี่ยวได้มีชีวิตรอดและดับไฟป่า

สองข้อสุดท้าย แล้วแต่ผู้ตอบจะคิดสร้างสรรค์

ภาพโดย สุริกา ไพร์ฟ้าพนาช
บ้านที่หน้โคะ

เรื่องเล่าโครงการสิทธิเด็ก

หมู่บ้านของเราชื่อว่าทีหนิโคะ เป็นหมู่บ้านที่อุดมสมบูรณ์ มีต้นไม้ใหญ่มากมาย มีแม่น้ำแม่อุสุไหลผ่าน แต่แล้วอยู่มาวันหนึ่ง ก็มีพ่อค้ามาบอกให้ชาวบ้านตัดไม้ไปขายให้กับเขาและจะได้ราคาดี ชาวบ้านกลุ่มหนึ่ง เชื่อ จึงลงมือตัดต้นไม้ เมื่อมีคนตัดไม้ขายให้พ่อค้าได้เงิน ก็มีคนอยากจะทำตาม และพ่อค้าก็มาบอกให้ตัดไม้เพิ่ม จนต้นไม้เริ่มหายไปเกือบหมด

ปีนี้ อากาศในหมู่บ้านของเราแปลกไปกว่าทุกปี ฝนตกชุกกว่าปกติ ดินแห้งแล้ง อากาศร้อน พอฝนตก ก็ตกมามากจนน้ำล้นแม่น้ำ และน้ำท่วมไร่นาแปลงผักของชาวบ้านเสียหายหมด

โชคที่ที่เด็ก ๆ ในหมู่บ้านของเราได้เข้าร่วมโครงการสิทธิเด็ก ทุก ๆ ปีครูอาสาสมัครจะรับสมัครเด็ก ๆ ที่สนใจเข้าร่วมโครงการ ปีนี้ครูสอนให้พวกเราเข้าใจเกี่ยวกับภาวะโลกร้อน และเหตุที่มาของภัยพิบัติ เราจึงได้รู้ว่าการที่มีคนตัดไม้ไปขาย ก็จะทำให้ไม่มีต้นไม้ช่วยดูดซับก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ ก๊าซนี้มีเยอะมาก ๆ จากการใช้เครื่องจักร รถยนต์ และรถมอเตอร์ไซด์ด้วย มันลอยขึ้นไปรวมตัวกับก๊าซอื่น ๆ บนท้องฟ้า แล้วเกิดเป็นกำแพงปิดกั้นไม่ให้ความร้อนจากแสงอาทิตย์ระบายนอกจากโลก นี่ทำให้สภาพอากาศโลกและหมู่บ้านเราเปลี่ยนแปลง

พวกเราเอาความรู้นี้ไปบอกกับคนในหมู่บ้าน คนเฒ่าคนแก่ปกากะญอสอนให้เราไม่ตัดไม้ใหญ่ แต่หลัง ๆ นี้ชาวบ้านบางคนไม่เชื่อ พวกเราหวังว่า เมื่อทุกคนรู้สาเหตุของโลกร้อน คนที่ตัดไม้ไปขาย พ่อค้าจะเลิกตัด หันไปเชื่อฟังคำปฎิยาของเรา ส่วนคนอื่น ๆ และเด็ก ๆ ก็จะช่วยกันปลูกต้นไม้แทนต้นไม้ที่หายไป เพื่อให้หมู่บ้านของเรา กลับมาอุดมสมบูรณ์ดังเดิม ถ้าเป็นไปได้เราก็อยากจะบอกคนอื่น ๆ ด้วย ให้ทุกคนในโลกช่วยกัน

ซาบือ

โหยโพ

พิชย วิเชียรฉายศิริงาม

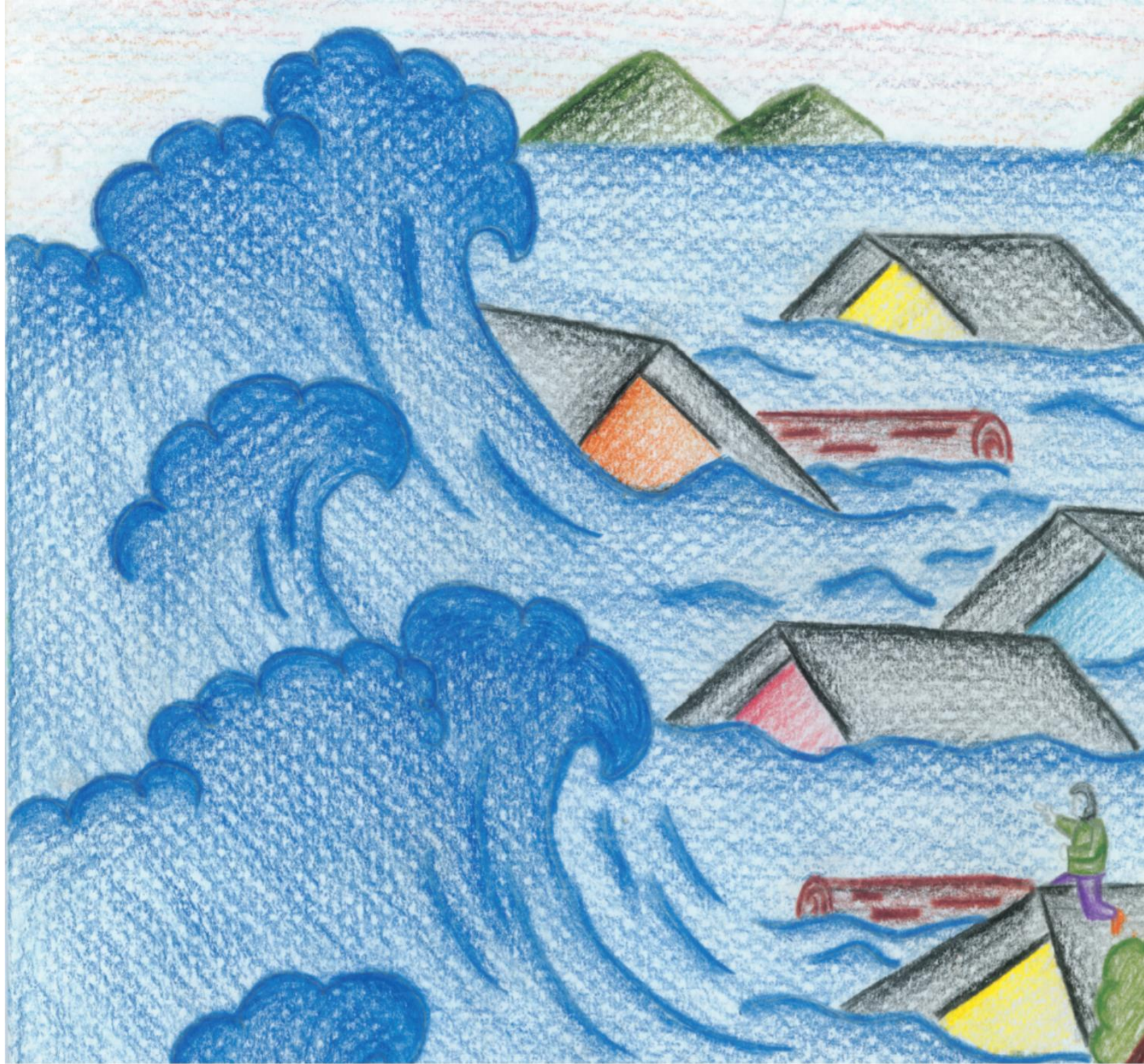
นารีรัตน์ สิงห์สิทธา

จุพาลักษณ์ เวียงป่าสัก

บ้านทีหนิโคะ

เธอคิดว่า เธอเองจะมีส่วนช่วยลดภาวะโลกร้อนได้อย่างไร

ภาพโดย ชำป็อ
บ้านที่หนีโคะ